

РЕШЕНИЕ

№ 1224

гр. София, 22.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Иванка Ангелова

Членове: Красимир Машев
Златина Рубиева

при участието на секретаря Ива Андр. Иванова
като разгледа докладваното от Красимир Машев Въззивно гражданско дело
№ 20211000501168 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № 261136/11.11.2020 г., постановено по гр. д. № 4878/2019 г. по описа на СГС, I ГО, 26 с-в, изцяло са отхвърлени предявените от „Юробанк България” АД срещу Г. Ж. Р. и С. Г. Г., съдружници в гражданско дружество по 33Д „Бизнесконсулт”, пасивно субективно и кумулативно обективно съединени искиове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 415, ал. 1, т. 3 и ал. 3, предл. 2 ГПК, чл. 183, ал. 1, предл. 2 33Д, във вр. с чл. 99 33Д и чл. 286, ал. 1 ТЗ за заплащане солидарно на сумата от 58369,92 евро (част от глобалната сума от 113671 евро), представляваща дължимата продажна цена по Договор за продажба на парично вземане от 28.12.2009 г. (разсрочено за периода от 07.12.2012 г до 05.12.2017 г.), както и за заплащане на сумата от 1456,69 евро – разноси за периода от 15.12.2016 г. до 05.12.2017 г.

Срещу така постановеното решение е подадена въззивна жалба от ищеца, който релевира правни доводи за неправилност обжалвания съдебен акт поради допуснати от първоинстанционния съд нарушения на материалния и процесуалния закон, както и поради необоснованост. Поддържа, че от издаденото удостоверение от нотариус К.-Т., в което се съдържат данни за упълномощаването на „Мелон България” ЕАД за съобщаване на цедирането на спорното вземане на трето на процеса лице, не може да се установи дали е сключен твърденият от ответника договор за цесия, респ. какво е неговото съдържание, срок и други уговорки. Счита, че не е била възлагана доказателствена тежест на ищеца да установи твърдения от него отрицателен факт за липсата на договор за цесия между „Юробанк България” АД и „Мелон България” ЕАД, като поддържа, че приетият за установен от СГС договор за цесия между ищеца и „Мелон България” ЕАД не е породил правни последици, доколкото прехвърленото вземане е било „дефектно”.

Въззиваемият е подал в законоустановения срок отговор на въззивната жалба, в която

поддържа становище за нейната неоснователност, като твърди, че то е постановено при законосъобразно прилагане на материалния и процесуалния закон. Счита, че договорът за цесия не се връчва на длъжника, а единствено той следва да бъде уведомен, за да може да изпълни задължението точно на надлежно легитимирано лице, носител на вземането. Поддържа, че след като е бил уведомен от цедента (банката) чрез своя пълномощник - цесионера „Мелон България” ЕАД, за прехвърляне на спорното вземане преди предявяване на процесния осъдителен иск (съгласно уредената в чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК законна фикция в момента на подаване на заявлението за издаване на Заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК - 11.12.2017 г., искът по чл. 422, ал. 1 ГПК се счита за предявен - заявлението е подадено след изменението на чл. 415 ГПК в ДВ, бр. 86/2017 г., поради което след отхвърляне на заявлението (в този смисъл трябва да се тълкува волята на СРС, когато е „оставил без разглеждане” заявлението) ищецът е предявил настоящите кумулативно обективно съединени осъдителни искове), ищецът е загубил качеството си на кредитор и не притежава активна материална легитимация да иска от съда да установи предявените парични притезания със СПН, като допусне тяхното принудително удовлетворение с помощта на държавната принуда.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт и възраженията на въззиваемия.

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, поради което е допустима.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбата.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо.

СГС, 26 състав е бил сезиран с пасивно субективно и кумулативно обективно съединени искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 415, ал. 1, т. 3 и ал. 3, предл. 2 ГПК, чл. 183, ал. 1, предл. 2 ЗЗД, във вр. с чл. 99 ЗЗД и чл. 286, ал. 1 ТЗ.

Съобразно релевираните във въззивната жалба доводи за неправилност на първоинстанционното решение основният правен спор пред САС се съсредоточава върху обстоятелството дали **по отношение на ответниците** надлежен носител на предявените парични вземания се явява ищецът или трето на процеса лице - „Мелон България” ЕАД (цесионер по сключен на 21.06.2017 г. с банката договор за прехвърляне на процесните вземания), който е уведомил длъжника от името на цедента по Договора за цесия от 21.06.2017 г., че този цесионер е кредитор по продажбеното правоотношение, учредено от договора за цесия от 28.12.2009 г., въз основа на който ищецът основава своята активна материална легитимация в настоящия процес.

От Договор за прехвърляне на вземания (цесия) от 28.12.2009 г., сключен между „Юробанк България” АД и ДЗЗД „Бизнесконсулт” (представявано от съдружника Г.Р.), банката е прехвърлила на ДЗЗД „Бизнесконсулт” (всъщност, само на съдружника Г.Р., като другият съдружник не е страна по този договор, а само във вътрешните отношения между съдружниците те биха придобили поравно прехвърленото вземане, като биха отговаряли за поетите от съдружника задължения съобразно своите дялове - арг. чл. 359, ал. 1 ЗЗД и чл. 361, ал. 1 ЗЗД) вземанията си към „СК-Електроизграждане” ЕООД, възникнали от договори за банков кредит на обща стойност от 266706 лв., срещу продажна цена от 129206 евро.

От Удостоверение № 2/22.07.2020 г., съставено от нотариус В. К.-Т., което по своето правно естество представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК (ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно удостоверените в него факти от обективната действителност), се установява, че на

31.08.2017 г. този орган на публична власт е удостоверил верността на положените подписи на представляващите към този момент „Юробанк България” АД (на един от неговите изпълнителни директори и на прокуриста при т. нар. задължително колективно, съвместно представителство на банката) върху пълномощно, с което „във връзка със сключен между „Юробанк България” АД и „Мелон България” ЕАД” Договор за цесия № 5300/1946/21.06.2017 г. цедентът (банката) е упълномощил цесионера („Мелон България” ЕАД) да уведоми длъжниците за прехвърлянето на вземанията, предмет на тази цесия.

При представяне на заверен препис от това пълномощно (намиращ се на л. 71 от кориците на първоинстанционното дело) ищецът е поискал съдът да задължи ответника да представи оригинала на този документ за констатация по реда на чл. 183 ГПК, но първоинстанционният съд с определение, постановено на 10.03.2020 г., е оставил това процесуално искане без уважение. Но тъй като е представено по-горе описаното удостоверение от нотариуса, с което **дословно** се възпроизвежда съдържанието на това пълномощно (представено пред същия нотариус на 31.08.2017 г. за удостоверяване верността на положените върху него подписи), следва да се приеме, че е представен „официално заверен препис” от оспорения документ по смисъла на чл. 183 ГПК, поради което неоснователен се явява доводът на въззивника за допуснато съществено процесуално нарушение от СГС при отказа му да приложи неблагоприятните за ответника процесуални последици, уредени в правната норма на чл. 183 ГПК (за изключване на този документ от доказателствата по делото).

Не е спорно правнорелевантното обстоятелство, че именно с описания в това пълномощно Договор за цесия № 5300/1946/21.06.2017 г. са прехвърлени предявените от банката вземания към ответниците, съдружници в ДЗЗД „Бизнесконсулт”. От друга страна, съгласно дадената възможност на въззивника с Определение от 23.04.2021 г. на САС той е заявил в молба от 01.06.2021 г., че преди сключване на твърдения от ответника Договор за цесия № 5300/1946/21.06.2017 г. „единственото правнорелевантно и безспорно установено облигационно правоотношение между ищеца (въззивник) и ответника (въззиваема страна)... е Договор за прехвърляне на вземания (цесия) от 28.12.2009 г.”. Този правнорелевантен факт се потвърждава и от признанието на ищеца, обективизирано във въззивната жалба (в противоречие с основната защитна теза, поддържана до края на съдебното дирене пред СГС; въззивният съд е имал повод в проведеното пред него на 26.10.2021 г. о. с. з. да обърне внимание на тази страна за добросъвестност при водене на процеса „с оглед на обстоятелството, че през цялото време на първоинстанционното производство неговият процесуален представител заявява, че такъв договор за цесия няма, а същевременно в настоящото производство твърди, че има такъв договор, който с исканото ново доказателствено средство заявява, че е невалиден поради „дефектност”), а именно че с Договор № 5300/1946/21.06.2017 г. банката се е задължила да прехвърли на „Мелон България” ЕАД процесните вземания към съдружниците в ДЗЗД „Бизнесконсулт”, но твърди, че впоследствие с Анекс от 01.11.2017 г. страните по този договор за цесия са приели прехвърленото вземане за „дефектно”. За правилното решаване на правния спор, предмет на настоящото исково производство, е ирелевантен фактът дали такъв договор за цесия не е бил сключван (съобразно тезата, поддържана от ищеца до края на съдебното дирене пред СГС), дали макар и да е бил сключен такъв договор, той не е породил правни последици, към които волеизявленията на страните по него са били насочени, тъй като прехвърленото вземане било „дефектно” (съобразно вече промененото във въззивната жалба правно съждение на ищеца), поради което всички правни доводи в тази насока, изложени във въззивната жалба, са без значение, като това обстоятелство ще бъде изяснено в следващото изложение.

Следователно, при съвкупната преценка на всички събрани пред инстанциите по същество доказателствени средства и въззивният съд достига до правния извод, че банката е упълномощила цесионера по сключения между тях Договор № 5300/1946/21.06.2017 г., с

който са прехвърлени спорните вземания на „Мелон България“ ЕАД, да уведоми за извършената цесия длъжниците по правоотношението, предмет от което са прехвърлените вземания.

Именно с Уведомление № 421 на основание чл. 99, ал. 3 ЗЗД „Мелон България“ ЕАД е уведомило ДЗЗД „Бизнесконсулт“, че „Юробанк България“ АД е прехвърлило своите права и вземания по договора от 28.12.2009 г. на „Мелон България“ ЕАД с Договор за прехвърляне на вземания от 21.06.2017 г. На длъжника е изяснено правнорелевантното обстоятелство, че считано от 03.08.2017 г. „Юробанк България“ АД като цедент по договора вече не е носител на вземането, като „Бизнесконсулт“ следва да изпълни задълженията си към **новия кредитор** – цесионер „Мелон България“ ЕАД. Изрично е посочено, че дружеството-цесионер действа от името и за сметката на цедента-„Юробанк България“ АД съгласно пълномощно, с рег. № 3095/31.08.2017 г. на нотариус В. К.-Т.

По този начин цедентът (бившият носител на спорните права) е уведомил длъжника - чрез своя пълномощник (цесионера), че, за да се освободят от своите правни задължения по Договора за цесия от 28.12.2009 г., съдружниците в ДЗЗД „Бизнесконсулт“ трябва да изпълнят на **новия** кредитор - цесионера „Мелон България“ ЕАД. В закона не е уредена правна пречка предходният кредитор – цедентът, да овласти новия кредитор – цесионера, да уведоми длъжника съгласно чл. 99, ал. 3 ЗЗД - за да породи прехвърлянето на вземането правно действие спрямо третите лица и **спрямо длъжника**. Следователно, от деня на получаване на уведомлението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД – 27.10.2017 г. (въззивникът не релевира довод за необоснованост на фактическия извод на СГС, че от пощенското клеймо на намиращия се на л. 143 от кориците на първоинстанционното дело пощенски плик се установява, че това уведомление е получено от ответника именно на 27.10.2017 г. - преди предявяване на заявлението за издаване на Заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК, поради което въззивният съд не може да приеме, че в обективната действителност са възникнали различни факти - арг. чл. 269, изр. 2 ГПК), за длъжника новият кредитор е именно цесионера „Мелон България“ ЕАД - за да се освободи надлежно от своите правни задължения по процесния Договор за цесия от 28.12.2009 г. той е следвало да изпълни именно на този правен субект - арг. чл. 75, ал. 1 ЗЗД. В този смисъл, от този момент ищецът е загубил качеството си на кредитор по отношение на вземанията си по сключения между него и „Бизнесконсулт“ Договор за цесия от 28.12.2009 г.

Следователно, уведомлението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД, оправено от цедента до длъжника, притежава правната природа на заявление на действителния кредитор по чл. 75, ал. 1 ЗЗД, с което длъжникът е информиран от кредитора, че изпълнението на задължението по породеното между тях правоотношение ще е надлежно, ако е извършено на овластено от кредитора лице. В този смисъл, ирелевантен се явява фактът дали е сключван договор за цесия, дали той е действителен и е породил правни последици, дали впоследствие той е развален или прекратен, дали страните по него са приели, че цедираното вземане е „дефектно“, респ. дали е осъществена т. нар. обратна цесия. А договорът за цесия като съглашение между две страни поражда облигационно правоотношение, т.е. то е с относително действие, поради което не обвързва третите лица - арг. чл. 21, ал. 1 ЗЗД. Следователно, когато кредиторът е овластил трето лице да получи изпълнение, твърдейки, че притежаваното от него вземане е било прехвърлено чрез договор за цесия, като за това надлежно е бил уведомен длъжникът, последният не би могъл да се освободи от своето правно задължение, ако заплати на вече неовластен кредитор, каквато е целта на предявения осъдителен иск, предмет на настоящото съдебно производство. Дори и договорът за цесия да не е породил целените от страните по него правни последици (в какъвто смисъл са

съществените правни съждения на въззивника, изложени във въззивната жалба - след промяна на правната теза, че никога такъв транслативен договор не е сключван между него и „Мелон България” ЕАД), вкл. и той да е бил нищожен, за длъжника новият кредитор е именно този, който самият цедент е посочил в уведомлението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД - „Мелон България” ЕАД. Следователно, по недвусмислените за длъжника обстоятелства този правен субект се явява надлежен кредитор - арг. чл. 75, ал. 2, изр. 1 ЗЗД. В този смисъл е практиката на ВКС, вкл. и такава, формирана по реда на чл. 290 ГПК - напр. Решение № 97/21.08.2017 г. на ВКС по т. д. № 60282/2016 г., I г. о., ГК, в което се приема, че „правилен е и отказът на въззивния съд да разгледа възраженията на касаторите за нищожност на договора за цесия. Те не са страни по този договор, но той поражда действие за тях (цесията е предвиден в закона случай по смисъла на чл. 21, ал. 1 ЗЗД). След полученото/връчено... съобщение по чл. 99, ал. 4 ЗЗД те дължат изпълнението по прехвърлените вземания на ответника по касация-цесионер. Предвиденото в чл. 75, ал. 2, изр. 1 ЗЗД осигурява погасителния ефект на изпълнението на длъжника, извършено на цесионера, дори и в хипотезата на нищожност на цесията”; Решение № 123/24.06.2009 г. на ВКС по т. д. № 12/2009 г., II т. о., ТК - „Установеното в чл. 99, ал. 4 ЗЗД задължение на цедента да съобщи на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането има за цел да защити длъжника срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение, т. е. срещу изпълнение на лице, което не е носител на вземането. Доколкото прехвърленото вземане е възникнало от правоотношение между длъжника и стария кредитор /цедента/, напълно логично е въведеното от законодателя изискване съобщението за прехвърлянето на вземането да бъде извършено именно от стария кредитор /цедента/. Само това уведомяване ще създаде достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария му кредитор с нов и ще обезпечи точното изпълнение на задълженията му, т. е. изпълнение спрямо лице, което е легитимирано по смисъла на чл. 75, ал. 1 ЗЗД”; Определение № 40/25.01.2018 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4750/2017 г., III г. о., ГК - „Предвиденото в чл. 75, ал. 2, изр. 1 ЗЗД осигурява погасителния ефект на изпълнението на длъжника, извършено на цесионера, дори и в хипотезата на нищожност на цесията. В задължителната практика на ВКС, обективирана в постановените по реда на чл. 290 ГПК: решение № 449/6.03.2013 г. по гр. д. № 1268/2011 г. на ВКС, IV г. о. и решение № 123/24.06.2009 г. по т. д. № 12/2009 г. на ВКС, II т. о., е дадено разрешение, че правнорелевантно за действието на цесията е **единствено** съобщението до длъжника, извършено от цедента. Цесионерът става титуляр на вземането в отношението със стария кредитор с прехвърлянето му, но действието спрямо длъжника е от съобщаване на прехвърлянето от цедента, на осн. чл. 99, ал. 4 ЗЗД”.

В случай че поради „дефектност на прехвърленото вземане” договърът за цесия не е породил целените от страните по него правни последици, респ. ако е извършена т. нар. обратна цесия, надлежният кредитор - първият цесионер („Мелон България” ЕАД) е следвало отново да уведоми длъжника, че вече не той, а предходният кредитор е носител на спорните вземания. Въззивникът нито твърди, нито установява такива факти. От друга страна, с оглед на обстоятелството, че до края на съдебното дирене пред

първоинстанционния съд ищецът е поддържал, че такъв договор за цесия никога не е сключван, не е допустимо едва във въззивната жалба да се твърдят такива факти - арг. чл. 266, ал. 1 ГПК, както и да се събират нови доказателства за това. В този смисъл, както първоинстанционният, така и въззивният съд не е следвало да дават съответния указания на въззивника (ищеца) относно тези обстоятелства.

Тъй като ищецът не установи в процеса на доказване и пред настоящата съдебна инстанция, че е носител на предявените вземания, вкл. че е надлежен кредитор на ответниците, той не се явява активно материално легитимиран, поради което предявените осъдителни иски като неоснователни трябва да бъдат отхвърлени - без да се разглеждат останалите наведени от ответника правоизключващи и правопогасителни материалноправни възражения. Само за пълнота на изложението трябва да се поясни, че когато се сключва договор **само** с един от съдружниците в гражданско дружество по ЗЗД, той е единственият носител на поетите правни задължения по това съглашение и само от него може да се иска изпълнение (в този смисъл, предявените срещу С.Г. иски са неоснователни на самостоятелно основание), като съобразно вътрешните отношения съдружниците в гражданското дружество ще разпределят отговорността по тези задължения (законът не урежда тяхната солидарна отговорност за поетите от единия съдружник правни задължения по отношение на трети лица - арг. чл. 121, ал. 1 ЗЗД).

Поради тези правни съображения и обстоятелството, че правният извод, до който въззивната инстанция е достигнала, съответства на крайните правни съждения на първоинстанционния съд, въззивната жалба трябва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение потвърдено.

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 273 ГПК в полза на въззиваемите-ответници следва да се присъдят съдебни разноски в размер на сумата от 4000 лв., представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред САС (този размер не следва да бъде намаляван до неговия нормативно установен минимум от 3874 лв. - той не е прекомерен, като е съобразен с действителната правна и фактическа сложност на делото съобразно изискванията на чл. 78, ал. 5 ГПК).

Така мотивиран, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 261136/11.11.2020 г. постановено по гр. д. № 4878/2019 г. по описа на СГС, І ГО, 26 с-в.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 273 „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление гр. София, район „Витоша“, ул. „Околовръстен път“ № 260 **да заплати** на Г. Ж. Р., ЕГН *****, с адрес гр. ***, ул. „***“ № 64, ет.2, ап. 4, съдружник в дружество по ЗЗД „Бизнесконсулт“, ЕИК 130562626, сумата от **4000 лв.**

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен

съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от настоящото Решение да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____